

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фізичного виховання, здоров'я та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фізичного
виховання, здоров'я та туризму ЗНУ

М.В. Маліков

« 28 » серпня 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

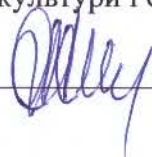
ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНІ СПОРУДИ ТА ОБЛАДНАННЯ

підготовки бакалаврів
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)
предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
спеціальності 014 Середня освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

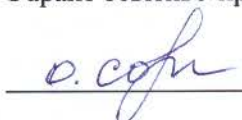
ВИКЛАДАЧ: Орлов Анатолій Анатолійович доктор філософії PhD, доцент,
доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорт

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2024р.
Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорт

А.П. Конох

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

О.В. Соколова

2024 рік

Зв'язок з викладачем: Орлов Анатолій Анатолійович доктор філософії PhD, доцент

E-mail: orlov105@ukr.net

Телефон: (061) 228-75-18 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: приватні повідомлення в *Moodle*

Кафедра: теорії і методики фізичної культури і спорту, вул. Дніпровська, 33, 4 корпус, ауд. № 303

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізкультурно-спортивні споруди та обладнання» є вивчення загальних основ проектування, будівництва, ремонту, експлуатації та обладнання спортивних споруд, призначених для занять спортом, масових спортивно-оздоровчих заходів за місцем проживання, в закладах освіти, спортивних клубах, у місцях відпочинку тощо.

Цей курс охоплює теоретичний аналіз проблем функціонування матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту; базові знання про спортивні споруди, обладнання та інвентар, які застосовувати у практичній діяльності в сфері фізичної культури і спорту. Ознайомлення з вимогами до спортивних споруд та специфікою використання різних спортивних споруд; основи сучасного проектування та будівництва спортивних споруд.

Курс «Фізкультурно-спортивні споруди та обладнання» є важливою складовою підготовки студентів, які спеціалізуються у сфері фізичної культури та спорту. Метою дисципліни є формування у студентів знань, вмінь та навичок, пов'язаних із проектуванням, експлуатацією та використанням фізкультурно-спортивних споруд та обладнання.

Курс відповідає вимогам сучасного ринку праці, що вимагає фахівців, здатних: оцінювати стан фізкультурно-спортивних споруд та обладнання, розробляти базові проекти спортивних споруд з урахуванням сучасних стандартів, застосовувати знання для організації тренувальних процесів на різних спортивних об'єктах, забезпечувати належний технічний стан спортивного обладнання та споруд.

Курс «Фізкультурно-спортивні споруди та обладнання» є обов'язковим компонентом освітньої програми та входить до циклу професійної підготовки освітньої програми. Він сприяє розвитку професійних компетентностей фахівця галузі фізичного виховання забезпечуючи їх знаннями про ефективне використання спортивної інфраструктури, формування розуміння ролі інновацій у розвитку спортивної інфраструктури, ознайомлення з класифікацією та призначенням фізкультурно-спортивних споруд, вивчення основ проектування спортивних споруд відповідно до чинних нормативів та аналіз стандартів, правил безпеки та екологічності в експлуатації спортивних споруд. Засвоєння принципів вибору та використання спортивного обладнання для різних видів спорту та основ технічного обслуговування та модернізації спортивного інвентаря в закладах освіти та фізкультурно-спортивних організаціях.

Пререквізити для вивчення дисципліни «Фізкультурно-спортивні споруди та обладнання» забезпечують базову підготовку студентів і формують підґрунтя для

успішного опанування матеріалу. До таких пререквізитів належать наступні навчальні дисципліни та знання: «Анатомія та фізіологія людини» – розуміння функціонування організму людини, зокрема опорно-рухового апарату, з метою врахування його особливостей при проектуванні спортивного обладнання та споруд. «Теорія і методика фізичного виховання» – знання основ фізичного виховання та спортивної підготовки, що дозволяє враховувати специфіку тренувальних і змагальних процесів для різних видів спорту, «Основи будівельних технологій та матеріалознавства» – розуміння базових принципів використання будівельних матеріалів та конструкцій, що є необхідним для аналізу та проектування спортивних споруд, «Гігієна та безпека життєдіяльності» – володіння знаннями про санітарно-гігієнічні норми та вимоги до фізкультурно-спортивних об'єктів, а також правила безпечної експлуатації обладнання, «Менеджмент і організація фізкультурно-спортивної діяльності» розуміння процесів управління спортивними об'єктами, планування заходів, експлуатації та обслуговування спортивних споруд, «Основи спортивного тренування» знання специфіки тренувального процесу, що дозволяє адаптувати фізкультурно-спортивні споруди та обладнання до потреб різних видів спорту. Ці дисципліни формують необхідну теоретичну та практичну базу, яка дозволяє студентам ефективно засвоювати матеріал курсу «Фізкультурно-спортивні споруди та обладнання».

Постреквізити опанування цієї дисципліни забезпечує основу для подальшого вивчення та успішного засвоєння суміжних дисциплін, а також сприяє формуванню професійних компетентностей студентів у галузі фізичної культури та спорту і включають: «Спортивно-масова робота в закладах середньої освіти» – планування та проведення змагань, тренувань, фізкультурно-оздоровчих заходів з урахуванням особливостей спортивних споруд, забезпечення відповідності обладнання та інфраструктури вимогам конкретного виду спорту. «Інноваційні технології у спорті» застосування сучасних технологій та систем автоматизації в експлуатації фізкультурно-спортивних об'єктів, впровадження енергоефективних і екологічно безпечних рішень у сфері спортивної інфраструктури. «Педагогічні дослідження у фізичному вихованні» проведення досліджень з оптимізації конструкцій спортивних споруд і вдосконалення обладнання, вивчення впливу фізкультурно-спортивної інфраструктури на ефективність тренувального процесу. «Професійна майстерність вчителя фізичної культури» формування готовності до роботи у сфері фізичної культури, спорту та рекреації та розвиток навичок прийняття рішень щодо будівництва, реконструкції, обладнання спортивних об'єктів. Завдяки цим постреквізитам студенти матимуть змогу застосовувати отримані знання та навички на практиці, вдосконалювати спортивну інфраструктуру та забезпечувати її ефективне функціонування у професійній діяльності.

Навчання за курсом «Фізкультурно-спортивні споруди та обладнання» передбачає використання різноманітних методів, засобів та інструментів, які сприяють якісному засвоєнню теоретичного матеріалу і формуванню практичних навичок студентів. Методичні матеріали та ресурси: лекції та презентації з використання мультимедійних

презентацій, схем і відеоматеріалів для пояснення теоретичних аспектів курсу. Навчальні посібники та спеціалізована література, яка охоплює основи проектування, експлуатації та модернізації фізкультурно-спортивних споруд і обладнання. Використання освітніх платформ, онлайн-бібліотек, а також спеціалізованого програмного забезпечення для моделювання споруд. Практичні заняття огляд фізкультурно-спортивних об'єктів, відвідування спортивних споруд різних типів (стадіони, спортивні зали, басейни тощо) з метою вивчення їх конструкції, обладнання та функціонування. Інтерактивні методи навчання: групові обговорення, дискусії з питань планування та проектування спортивних споруд, вирішення практичних кейсів, створення навчальних симуляцій, наприклад, управління спортивним комплексом або організація заходів з урахуванням інфраструктури. Ознайомлення зі спеціалізованими платформами автоматизації, такими як системи безпеки, освітлення, клімат-контролю. Навчальна практика – залучення студентів до роботи на базі реальних спортивних об'єктів, ознайомлення з державними стандартами, будівельними нормами та правилами експлуатації спортивних об'єктів, а також аналіз вимог щодо безпеки, доступності та екологічності споруд. Завдяки цьому комплексному підходу навчання спрямоване не лише на здобуття теоретичних знань, а й на практичну підготовку студентів до реальної професійної діяльності.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	8-й	8-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	10 год.	4
Практичні заняття	22 год.	8
Самостійна робота	58 год.	78
Консультації	Очні консультації за попередньою домовленістю в робочі дні	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16094	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
<p>Результати навчання:</p> <p>ПРН 1. Знати та дотримуватися законодавчих вимог щодо змісту загальної середньої освіти та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми) з фізичної культури.</p> <p>ПРН 10. Забезпечувати умови педагогічного супроводу освітнього процесу з фізичної культури учнів з особливими освітніми потребами</p> <p>ПРН 11. Добирати та застосовувати в освітньому середовищі здоров'язбережувальні засоби та ресурси, знати умови надання домедичної допомоги, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.</p> <p>ПРН 20. Вміти самостійно проводити з різновіковим контингентом учнів закладів загальної середньої освіти навчальні заняття з фізичної культури, фізкультурно-оздоровчу та позакласну спортивно-масову роботу враховуючи етнічні традиції та регіональні особливості Запорізького краю.</p> <p>Компетентності:</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 12 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності</p> <p>СК 6. Здатність використовувати цифрові та мультимедійні технології і обладнання в освітньому процесі, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси.</p> <p>СК 11. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище відповідно вимог гігієни, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, надавати першу домедичну допомогу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу щодо безпеки життєдіяльності, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.</p>	<p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - практичний метод – практичні заняття (виконання завдань у групах для формування навичок співпраці) творчі завдання, кейси; - наочний метод – використання інформаційно-комунікаційних технологій; - проблемні лекції (з обговоренням ключових питань); лекції-дискусії – обговорення сучасних тенденцій у сфері будівництва та експлуатації спортивних споруд; - частково-пошуковий метод – самостійний пошук інформації (різновиди спортивних споруд та обладнання); - метод проектів – створення мультимедійних продуктів (відеоінструкцій, презентацій) для навчальних занять з застосування спортивного обладнання для різних видів спорту; <p><i>Форми і методи оцінювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - тестові завдання; - практичні роботи; - презентації та захист проектів. <p><i>Контрольні заходи:</i> тестування та практичні завдання за змістовим модулем, самостійна робота.</p>

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні історичні відомості про спортивні споруди. Спортивні споруди навчальних закладів. Спортивні споруди навчальних закладів. Основні історичні відомості про спортивні споруди. Основи експлуатації спортивних споруд та гігієна фізкультурно–спортивних споруд. Основи експлуатації спортивних споруд та гігієна фізкультурно-спортивних споруд. Класифікація, категорійність та будівництво спортивних споруд. Основи експлуатації спортивних споруд та гігієна фізкультурно-спортивних споруд.

Змістовий модуль 2. Криті спортивні споруди для олімпійських видів спорту. Спортивні споруди для водних видів спорту. Криті спортивні споруди для олімпійських видів спорту. Спортивні споруди для зимових видів спорту. Відкриті спортивні споруди для літніх видів спорту. Спортивні споруди для зимових видів спорту. Туристичні

споруди й обладнання.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Основні історичні відомості про спортивні споруди 1. Історія егейської культури (Крито-мікенська). 2. Спортивні споруди Середніх віків. 3. Спортивні споруди, що застосовувалися під час стародавніх Олімпійських ігор. 4. Спортивні споруди Нового та Новітнього часу.	2	1	2 години на тиждень
	Класифікація, категорійність та будівництво спортивних споруд. 1. Класифікація спортивних споруд і їх категорійність. 2. Паспорт фізкультурно-спортивних споруд. 3. Проектування спортивних споруд і основні документи для будівництва. 4. Загальні принципи побудови мережі спортивних споруд у населених пунктах..	4	1	
2	Спортивні споруди для водних видів спорту 1. Загальна характеристика спортивних басейнів. 2. Ванни басейнів та їх оснащення. 3. Типи басейнів. 4. Контроль якості води в басейнах.	2	1	
	Відкриті спортивні споруди для літніх видів спорту. 1. Загальна характеристика відкритих спортивних споруд. 2. Майданчики. Їх особливості. 3. Ігрові поля та їх характеристика. 4. Стадіони, спортивні ядра, спортивні комплекси.	2	1	
Разом		10	4	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Спортивні споруди навчальних закладів 1. Загальна характеристика ігрових майданчиків. 2. Нормативні показники, орієнтація, планування і габарити ігрових майданчиків. 3. Обладнання, експлуатація і догляд за ігровими майданчиками.	4	1	2 години на тиждень
	Основи експлуатації спортивних споруд та гігієна фізкультурно–спортивних споруд	6	1	
2	Криті спортивні споруди для олімпійських видів спорту 1. Загальна характеристика критих спортивних споруд. 2. Спортивні зали, спортивні манежі. 3. Спортивні корпуси, багатофункційні зали.	4	2	

	4. Палаці спорту 5. Тимчасові спортивні споруди, споруди для неповносправних і спортивно-розважальні споруди.			
	Спортивні споруди для зимових видів спорту 1. Споруди для лижних видів спорту. 2. Санні траси. 3. Споруди для ковзанярських видів спорту.	4	2	
	Туристичні споруди й обладнання 1. Туристичні споруди та їх особливості. 2. Обладнання для пішого та гірського туризму. 3. Обладнання для велосипедного туризму. 4. Обладнання для водного туризму	4	2	
Разом		22	8	

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість Годин / балів	
		години	бали
1	Спеціалізовані спортивні споруди та споруди для фізкультурно-оздоровчих занять.	10	3
	Загальні принципи побудови мережі спортивних споруд в населених пунктах і навчально-виховних закладах	10	3
	Відкриті фізкультурно-оздоровчі споруди.	10	3
2	Класифікація фізкультурно-спортивних споруд для різних видів масового спорту на відкритому повітрі та їх характеристики.	10	3
	Фізкультурно-спортивні майданчики.	8	3
	Туристичні споруди та шляхи ефективності управління фізкультурно-спортивними спорудами.	10	3
		58	18

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

Мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати здобувачу для допуску до підсумкового контролю складає 35 балів

Змістовий модуль	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
Поточний контроль (max 60 бал)				
Змістовий модуль 1	Тестові завдання № 1	Тести за темою в системі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16094	Правильна відповідь на одне запитання – 1 бал 10 днів Максимальна оцінка – 10 балів 10 днів	10
	Тестові завдання № 2	Тести за темою в системі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16094	Правильна відповідь на одне запитання – 1 бал Максимальна оцінка – 10 балів 10 днів	10

	Тестові завдання № 3	Тести за темою в системі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16094	Правильна відповідь на одне запитання – 1 бал Максимальна оцінка – 10 балів 10 днів	10
Змістовий модуль 2	Тестові завдання № 1	Тести за темою в системі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16094	Правильна відповідь на одне запитання – 1 бал Максимальна оцінка – 10 балів 10 днів	10
	Тестові завдання № 2	Тести за темою в системі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16094	Правильна відповідь на одне запитання – 1 бал Максимальна оцінка – 10 балів 10 днів	10
	Тестові завдання №3	Тести за темою в системі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16094	Правильна відповідь на одне запитання – 1 бал Максимальна оцінка – 10 балів 10 днів	10

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання	<p>Питання до заліку:</p> <p>До яких періодів відносяться античні стадіони?</p> <p>Який стадіон став першим стадіоном давнини, що мав трибуни?</p> <p>Яким чином відмічалися лінії старту та фінішу на арені Олімпійського стадіону в давнину?</p> <p>В якому сторіччі з'явилися зали для гри в м'яч?</p> <p>В яких роках була збудована Велика міланська спортивна арена?</p> <p>На яких олімпійських іграх вперше був збудований відкритий плавальний басейн?</p> <p>Які типи спортивних залів ви знаєте?</p> <p>Які ви знаєте типи покриттів спортивних залів?</p> <p>Які за конструкцією розрізняють підлоги спортивних залів?</p> <p>Які основні вимоги до освітлення спортивних залів?</p> <p>Основні вимоги до вентиляції та опалювання спортивних залів?</p> <p>Які основні вимоги до розмітки спортивних залів?</p> <p>Основні протипожежні вимоги до спортивних залів?</p> <p>Що відноситься до спортивних споруд для ігрових видів спорту?</p> <p>Де можуть розташовуватися ігрові поля і майданчики?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Правильна та розгорнута відповідь – 5 балів - Неповна відповідь – 1 бал 	20

	<p>За якими критеріями можуть класифікуватися ігрові майданчики і поля? Що собою представляє футбольне поле? В який спосіб можна збудувати трав'яне ігрове поле? Що входить до складу підготовчих робіт з обладнання дренажно-водостічної мережі? Який час рекомендується для експлуатування трав'яного футбольного поля? Який розмір має звичайний волейбольний майданчик? Який розмір має ігрове поле для баскетболу? Який розмір має гандбольне поле? Як розрізняють майданчики з природним ґрунтовим покриттям? Що необхідно знати при призначенні габаритів ігрових майданчиків? Від чого залежить вибір конструкції покриття ігрових майданчиків? Яка рекомендується ширина для двох суміжних майданчиків з тенісу? Які криті спортивні споруди вам відомі? Як класифікуються криті спортивні споруди? Чим відрізняються спортивні зали від спортивних корпусів? Що таке універсальний ігровий зал? Що входить до спортивного ядра універсального ігрового манежу? Яким може бути розташування критих кортів? Для чого призначені криті катки? Які особливості в експлуатації і догляді за критими спортивними спорудами? Як визначаються розміри та форми спортивних залів? Яку систему використовують для освітлення спортивних залів? Від чого залежить ступінь вогнестійкості будівлі? Які розміри майданчика для боротьби за умови одного борівського килима? Що в першу чергу необхідно забезпечити при догляді за спортивною критою спорудою? З якого матеріалу укладається жорстка підлога в спортивному залі? Від чого залежить пружність підлоги в спортивному залі? Яка глибина повинна бути в басейні для стрибків в воду? Як встановлюються інвентарні ванни? Що відноситься до хімічних якостей води? Яким басейном називається будівля, в якій знаходиться кілька ванн? Якою повинна бути тривалість наповнення ванни?</p>		
<p>Підсумкове Тестування у системі СЕЗН ЗНУ</p>	<p>Підсумковий тест на залік в системі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16094</p>	<p>Правильна відповідь на одне запитання – 1 бал Максимальна оцінка – 20 балів 5 днів</p>	<p>20</p>

Усього балів		40
--------------	--	----

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Орлов А. А., Пиптюк П. Ф., Конох А. П. Фізкультурно-спортивні споруди та обладнання : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» предметної спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 74 с.
2. Борисов Є.В., Міщак О.І. Теорія та методика веслування : історія розвитку, техніка, методика навчання, правила змагань. Споруди і обладнання Ч. І. Дніпропетровськ : Маковецький Ю.В., 2018. 277 с.
3. Долгова Н.О. Метод. вказівки до практ. занять із дисципліни «Матеріально-технічне забезпечення спортивної діяльності». Суми : Сумський держ. ун-т, 2018. 21 с.
4. Луцький Я., Луцький В. Спортивні споруди. Івано-Франківськ, 2008. 102 с.
5. Луцький Я., Луцький В., Випасняк І., Римик Р. Спортивні споруди та обладнання : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2010. 213 с.
6. Михайлова Н.Д. Спортивні споруди та обладнання : метод. рекомендації. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2008. 76 с.
7. Міщак О.І., Омельченко О.С. Зб. лекцій з дисципліни «Спортивні споруди і обладнання». Дніпропетровськ : ПФ «СтандартСервіс», 2015. 80 с.
8. Решетило С. Спортивно-фізкультурні споруди та обладнання : навч. посіб. для студ-в. Львів : ЛДУФК, 2010. 103 с.

Додаткова:

1. Бадюл М.Г. Функціонально-планувальна організація фізкультурно-ігрових закладів для дітей шкільного віку : автореф. дис. ... канд. архітектури : 18.00.02. Київ, 2015. 21 с.
2. Блажисєвський Г. Значення спортивних споруд у формуванні здорового способу життя. *Валеологічна освіта в навчальних закладах України: стан, напрямки й перспективи розвитку*: зб. наук. праць XIX Всеукр. наук.-практ. конф. Кіровоградського держ. пед. ун-ту ім. В. Винниченка. Кіровоград : ПП «Ексклюзив-Систем», 2013. С. 173-178.
3. Павлюк І.С., Долиніна М.М. Гігієна студента під час занять спортивними іграми. *Актуальні проблеми медико-біологічного забезпечення фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації (присвячена пам'яті професора О.В. Пешкової)*: зб. статей III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.. Харків: ХДАФК, 2017. С. 224-229. Орлов А.А., Фізкультурно-спортивні споруди для загальноосвітньої школи з урахуванням вікових та функціональних потреб учнів. *Педагогічна Академія: наукові записки* 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14808720>
Категорія Б
4. Товстоп'ятко Ф. Ф., Пиптюк П. Ф., Орлов А.А., Шебеда А.Р., Використання інноваційного спортивного обладнання при підготовці учнів з особливими освітніми потребами до спортивно-оздоровчого туризму. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14808165> Категорія Б
5. Орлов А.А., Шебеда А.Р., Товстоп'ятко І.Ф. Ефективність використання фізкультурно-спортивних споруд в Україні. *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)*: журнал. 2025. № 2(32) 2025. С. 915-929. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2\(32\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2(32)) (Категорія Б)
6. Орлов А.А. Формування послуг у фізкультурно-спортивних закладах за допомогою маркетингового підходу *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)*: журнал. 2025. № 2(32) 2025. С. 902-915. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2\(32\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2(32)) (Категорія Б)

7. Орлов А.А., Пиптюк П.Ф., “Характеристика основного та спеціального обладнання у спортивному орієнтуванні” Multidisciplinárni mezinárodní vědecký magazín “Věda a perspektivy” je registrován v České republice. Státní registrační číslo u Ministerstva kultury ČR: E 24142. № 2(45) 2025. str. 538-548 DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-2\(45\)](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-2(45))

10. Інформаційні ресурси

1. Про фізичну культуру і спорт : закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
2. Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1320-2015-%D1%80#Text>.
3. Положення про розробку інструкцій з охорони праці. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-98#Text>.
4. Державні будівельні норми України. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди : МБН В.2.2.-13-2003. URL: <https://ammokote.com/wp-content/uploads/2020/08/DBN-V.2.2-13-2003.pdf>.
5. Природне і штучне освітлення : ДБН В.2.5-28-2006 . URL: https://sheltercluster.s3.eu-central-1.amazonaws.com/public/docs/dbn_b.2.5-28-2006_prirodne_i_shtuchne_osvitlennya.pdf.
6. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень : ДСН 3.3.6.042-99 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va042282-99#Text>.
7. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку : ДСН 3.3.6.037-99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va037282-99#Text>.
8. Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації : ДСН 3.3.6.039-99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va039282-99#Text>.

9. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Фахово-професійний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних і практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати лекційні і практичні заняття регулярно, мусять узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані протягом поточного змістового модулю. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок заліково-екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності. Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі

ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua>

Визнання результатів неформальної освіти

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Види неформальної освіти:

професійні курси/тренінги – це тренінги та або/семінари з підвищення кваліфікації та/або здобуття нових навичок;

громадська освіта – проекти, які направлені на широкі верстви населення, виконувати свою роль як активних громадян, задля формування знань та навичок, необхідних для участі у громадському середовищі та включає в себе неформальні соціальні інститути (громади, бібліотеки, громадські організації, ЗМІ тощо);

онлайн-освіта – це інтернет-курс з інтерактивною участю та відкритим доступом через мережу інтернет як здобувачів, так і спікерів;

професійне навчання/стажування – навчання безпосередньо на робочому місці під керівництвом відповідальної особи після теоретичної підготовки або одночасно з нею з метою практичного оволодіння спеціальністю, адаптації на робочому місці та інше;

мотиваційні лекції – навчання, яке базується на представленні кращих практик та досягнень спікера, дискусіях щодо практичного застосування набутих навичок.

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається.

У випадку визнання результатів навчання здобувачу зараховується певна кількість балів відповідно до оцінювання відповідного змістового модуля.

Загальний обсяг балів, що зараховуються здобувачу вищої освіти за підсумками визнання результатів неформального навчання не може перевищувати 25% балів поточного контрольного оцінювання.

Здобувач вищої освіти не може бути звільнений від атестації за підсумками визнання результатів неформального навчання.

Визнання та перезарахування результатів неформального навчання, проводять за заявою здобувача вищої освіти та наявності підтверджуючих документів щодо здобутих знань за програмами неформальної освіти (сертифікатів, кваліфікаційних свідоцтв тощо) на ім'я декана факультету. У випадку подання зазначених вище документів іноземною мовою (як таких, що видані за межами України) заявник подає їх переклад.

Заява повинна містити:

прізвище, ім'я, по батькові;

опис результатів неформального навчання, щодо визнання яких подається заява;

інформацію про суб'єкт, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність (за наявності), під час якої здобувалися відповідні результати навчання; інформацію про попереднє навчання та досвід діяльності заявника, під час яких здобувалися результати неформального навчання та/або відповідної діяльності (за наявності);

перелік додаткових документів для підтвердження інформації про неформальне навчання (за наявності).

У процесі визнання результатів неформального навчання не підлягають розгляду документи, що підтверджують неформальне навчання та/або професійну, громадську чи іншу діяльність, видані на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

Прийняття рішення про визнання результатів неформального навчання заявника здійснюється комісією випускової кафедри за підсумками оцінювання задекларованих результатів навчання.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються на сторінці курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dprwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь

ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>